

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr 24 (1953) 1995 m. birželio mėn. 27 d.

Elna 40 Metus.

Melbourne

Palaimintasis Arkivyskupas Jurgis Matulaitis

Palaimintasis Arkivyskupas Jurgis Matulaitis-Matulevičius gimė Lūginės kaime, Marijampolės parapijoje 1871 m. balandžio 13 d. Jo tėvai buvo pamaldūs, darbštūs ūkininkai. Jurgis iš aštuonių vaikų buvo jauniausias. Turėdamas trejus metus neteko tėvo, o po kelių metų ir motinos. Varginga ir sunki buvo našlaičio dalia. Nuo 15 amžiaus metų susirgo kaulų džiova ir ją kentė iki savo gyvenimo pabaigos. Mokėsi Marijampolės gimnazijoje, Kielcių ir Varšuvos kunigų seminarijoje, Petrapilio Dvasinėje Akademijoje (čia 1898 m. gavo kunigo šventimus), Šveicarijos Friburgo universitete. Gerai susipažinęs su socialiniu klausimu, organizavo darbininkus Varšuvoje, steigė vaikų prieglaudą, padėjo vargšams be tautybės ir religijos skirtumo, dėstė sociologiją Petrapilyje. Zinodamas Rusijoje jau išnaikintų vienuolių reikšmę Bažnyčios gyvenime, 1909 m. slapta įstojo į mirčiai paskirtą Marijonų vienuoliją, priderino jos įstatus prie naujų laiko reikalavimų taip, kad Vienuolija galėtų augti, vystytis net ir slapta. Įsteigė dvi moterų vienuolijas: Nekaltai Pradėtosios Svč. Mergelės Marijos (Vargdienių Seserys) 1918 m. ir Jėzaus Eucharistijoje Tarnaičių 1924 m. 1918 m. paskirtas Vilniaus vyskupu, daug iškentėjo dėl Vilniaus gyventojų tautinių ir politinių ginčų. 1925 m. atsakė iš Vilniaus vyskupo pareigų, pop. Pijaus XI buvo pakeltas arkivyskupu ir pasiūstas į Lietuvą Apaštalinio Vizitatorium. Čia išlygino Lietuvos santykius su Sv. Sostu, įsteigė bažnytinę Lietuvos provinciją, parinko naujus vyskopus, paruošė konkordata. Tose pareigose mirė Kaune 1927 m. sausio 27 d. Du kartu - 1913 ir 1926 m. - lankėsi Jungt. Amerikos Valstybėse. Pop. Pijus XI nekartą arkiv. Jurgį yra pavadinęs „Dievo vyrų“, „tikrai šventu žmogumi“.

Iš Arkiv. Jurgio dvasinio dienoraščio

Mano šūkis teesie: visame Dievo ieškoti, visa ką dėl didesnės Dievo garbės daryti, į viską Dievo dvasią įnešti ir viską ją perimti. Dievas ir jo garbė teesie centru viso mano gyvenimo, ašimi aplink kurią sukūsi visos mano mintys, jausmai, norai ir darbai (1910.X.14).

Duok, Dieve, kad mes būtume pagauti tos didelės vienos minties - dėl Bažnyčios vargti, kentėti; kad Bažnyčios kentėjimai, vargai ir žaizdos, būtų mūsų vargais,

Svenčiant Lietuvos Krikščionybės 600 metų Jubiliejų 1987 m. birželio 28 d. Popiežius Jonas Paulius II paskelbė lietuvį arkivyskupą Jurgį Matulaitį Palaimintoju. Taip Bažnyčia pripažįsta, kad jis vertas būti mums pavyzdžiu ir kelrodžiu kiekvieno mūsų asmeniškoje kelionėje į Dievą, nes gyvendamas žemėje jis savyje išugdė krikščioniškas dorybes iki didvyriškumo aukštumos. Dabar mes galime jį viešai gerbti ir prašyti jo užtarimo. Jo šventė minima šv. Mišiomis liepos 12 d.

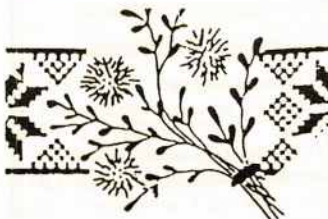
kentėjimais ir žaizdomis mūsų širdies; kad būtume pagauti tos vienos minties, to vieno troškimo - savo gyvenimą pašvęsti Dievui, Bažnyčiai (1910.X.27).

Duok, Viešpatie, kad aš būčiau tavo Bažnyčioje nelyginant ta mazgotė, puodkelė, kuria viską valo, o suvartoję, meta šalin kur į tampsiausią kampą. Tebūnu ir aš taip sunaudotas, kad tik tavo Bažnyčioje būtų nors kampelis geriau išvalytas, kad tik tavo name būtų šiek tiek švariau ir skaisčiau (1911.I.13).

Ypatingas uždavinys mūsų laikų turėtų būti: įtraukti didesnius žmonių būrius, platesnę visuomenę į tikėjimo ir Bažnyčios planinio darbą. Kiek čia gero galėtų padaryti

pasauliniai vyrai ir moterys. Jie galėtų įnešti Kristų ten, kur mes kunigai negalime prieiti (1910.X.27).

Tikiuosi, kad tarp mūsų visada rasis gana pasišventusių vyrų, kurie eis Dievui tarnauti ir dirbti visur, ir tarp svetimų, kada to reikalauja Dievo garbė ir Bažnyčios gerovė (1911.I.13).

Kaip kreiptis į Tave, o Matulaiti Jurgi?

Kun. Antanas Valantinas

Kaip kreiptis į Tave, o Matulaiti
Jurgi,

Jei Tu žibi danguj lyg nuostabi
žvaigždėlė,

O aš, lyg paskutinis žemės
skurdžius,

Tarytum vėjo balškoma mažą
smiltelę?

Kaip kreiptis į Tave, jei tu prie
Dievo sosto

Šalia Kazimiero esi baltai pražydes,
Jei Tavo širdį cherubinai meile
glosto,

O aš šios žemės klystkelius esu
paklydes?

Kaip kreiptis? Nors ir nedrašu
Tavęs prašyti,

Zinau, kad Tu tik skudurėliu būt
norėjai,

Kuriuo galėtum sielą švarinti, valyti,
Kad neapneštų dulėmis jos žemės
vėjai.

Todėl prašau ir mano sielos
nepamiršti.

Jos valią stiprink ir įkvėpk jai tvirtos
ryžią

Pro žemės ūkanas, pro žemės miglą
tirštą,

Tau padedant, baltąją leliją pavirsti.

Pasauliečiai taip pat gali dalinti šv. Komuniją

Daugelyje pasaulio šalių, Mišiose celebruojančiam kunigui Eucharistiją padeda dalinti seserys vienuolės, pasauliečiai, tiek vyrai, tiek ir moterys, o kartais net 14-15 metų jaunuoliai. Šis reiškinys daug ką džiugina, bet kai ką stebina, o kartais net piktina. Kaip gi yra iš tiesų, kas gi suteikia galią dalyti šv. Komuniją.

Kad pasauliečiai, moterys ir vyrai, kartu su celebruojančiu kunigui šv. Mišiose dalija Eucharistiją, nėra kokia nors ypatinga naujovė. Apie tai dar 1973 metų sausio 29 dieną, reformuodamas sakramentinės kunigystės laipsnius, kalbėjo Popiežius Paulius VI. Čia, turbūt, svarbiau yra kitas dalykas: šv. Komunijos dalintojų tinkamas parinkimas ir pasiruošimas, ne mažiau svarbus, pavyzdžiui, už lektorių parengimą, o taip pat rūpestis, kad visur ir visada išliktų derama pagarba šventiems dalykams.

Tačiau, daugelį vis dar sukrečia minėti dalykai, ypač vyresnės kartos žmonės. Ir tai nėra nuostabu, nes dar taip netolimoje praeityje pasauliečiui žmogui net prisilieti prie pašvęstų liturginių indų reikėjo specialaus leidimo. Po Vatikano II susirinkimo atliktos liturginės reformos, iš tikrųjų daug kas pasikeitė. Ypač pastebimas aktyvus visų tikinčiųjų dalyvavimas Bažnyčios gyvenime, taip pat ir liturginiame. Svarbiausias dokumentas apie pasauliečių vietą, vaidmenį ir pareigas Bažnyčios gyvenime yra popiežiaus Jono Pauliaus II apaštalinis paraginimas Christifideles laici (Pasauliečiai tikintieji).

Dabar pažvelkime į istoriją.
(Nukelta į 3-čią psl.)

Tikra krikščionių vienybė

Vatikano Spaudos salėje buvo pristatyta naujoji, vienuoliktą, popiežiaus Jono Pauliaus II-ojo enciklika.

Naujasis Jono Pauliaus II-ojo mokymo dokumentas pavadintas paskutinės vakarienės Kristaus maldos žodžiais: „Ut Unum Sint“ (kad būtų viena). Kaip sako enciklikos antraštė, joje kalbama apie ekumenizmą, apie krikščionių vienybės kūrimo pareigą. Dokumentą sudaro trys skyriai. Pirmajame, pavadintame „Katalikų Bažnyčios ekumeninės pastangos“, kalbama apie Romos Bažnyčios tvirtą ir neatšaukiamą nuostatą siekti visiškos ir regimos krikščionių vienybės. Antrajame skyriuje, pavadintame „Dialogo vaisiai“, kalbama apie ekumeninio dialogo rezultatus, pasiektus per pastaruosius tris ekumeninių pastangų dešimtmečius nuo Vatikano II-ojo Susirinkimo iki šiandien. Galiausiai, trečiajame skyriuje, pavadintame „Quanta est nobis via?“, Popiežius kalba apie ekumenizmo tikslą - regimą bei tikrą krikščionių vienybę ir nurodo kelius, kuriais artimiausiu laiku turėtų eiti vienybės trokštanti krikščionija.

Si enciklika, skirtingai negu kitos, skiriama ne tik katalikams, bet visiems krikščionims. Paprastai enciklikos pradedamos kreipiniui į vyskupus, kunigus, krikščionis ir geros valios žmones. Šioje enciklikoje toks kreipinys praleistas o pačiame tekste dažnai pasikartoja žodžiai: „Jūs, kitų Bažnyčių ir bendruomenių broliai ir seserys“. Šitaip Sv. Tėvas pabrėžia, kad ekumenizmas iš esmės peržengia konfesines ribas, kad jis yra dinamizmas, įtraukiantis visus krikščionis.

Pirmasis skyrius, kaip sakytą, kalba apie katalikų ekumenines nuostatas. Jau pirmajame savo naujosios enciklikos puslapyje Popiežius primena, kad krikščionių vienybės siekimas yra viena svarbiausių užduočių, kurias Bažnyčia sau užsibrėžė rengdamasi dutūkstantųjų metų jubiliejui.

Pirmiausiai Popiežius primena tris dokumentus, kurie katalikų Bažnyčioje padėjo pamatą krikščionių vienybės siekimo vyksmui: tai Vatikano II-ojo Susirinkimo dogminė konstitucija apie Bažnyčią „Lumen Gentium“, dekretas apie ekumenizmą „Unitatis Redintegratio“ ir dekretas apie religinę laisvę „Dignitatis Humanae“. Šie pamatiniai Bažnyčios mokymo apie ekumenizmą dokumentai žymi pradžią to didžiulio vyksmo, kuris trunka jau tris dešimtmečius. Sv. Tėvas labai primygtinai pabrėžia, kad ekumenizmas yra neatšaukiamas ir negrįžtamas procesas. Dar daugiau, Popiežius sako, jog krikščionių vienybės siekimas taip

pat nėra tik pridėtinis ar šalutinis Bažnyčios mokymo elementas, bet kad krikščionių vienybė yra Bažnyčios tikėjimo ir gyvenimo neatšaukiama dalis.

Antroje enciklikos „Ut Unum Sint“ dalyje Sv. Tėvas reziumuoja nuo Vatikano II-ojo Susirinkimo iki šiandien vykusio ekumeninio dialogo rezultatus. Siame skyriuje Jonas Paulius II tam tikra prasme polemizuoja su skeptikais, sakančiais, kad ekumenizmas tėra tik deklaracijos, iki šiol dar nedavusios apčiuopiamų krikščionių suartėjimo rezultatų.

Pirmasis ekumeninio dialogo duotas vaisius, pasak Popiežiaus, yra tarp visų krikščionių įsitvirtinęs įsitikinimas, kad visi pakrikštytieji yra to paties tikėjimo broliai. Šitoks įsitikinimas nesiriboja vien žmogišku pakantumu kitų konfesijų išpažinėjams, bet yra tikras bendras krikščioniškas sąmoningumas. Šitokio sąmoningumo įkvėpti, krikščionys, to paties Kristaus ir to paties išganymo vedini kartu dirbuojasi žmonijos labui. Arba kitais žodžiais tariant, krikščionys šiandien jau neabejoja, kad nepaisant skirtumų, juos sieja daug bendrų elementų, būdingų visoms krikščioniškoms konfesijoms. Antrojo skyriaus pabaigoje Sv. Tėvas primena, kad būtent šitokio sąmoningumo vedini, skirtingų konfesijų krikščionys daug kartų buvo susirinkę bendrai maldai. Šitokie bendros maldos susitikimai rengiami Popiežiaus apaštalinų kelionių metu. Sv. Tėvas taip pat primena maldos už taiką susitikimus: ypač Pasaulinę maldos už taiką dieną, įvykusią Asyžiuje 1986 metais ir maldos dieną už taiką Europoje ir Balkanuose 1993-aisiais.

Galiausiai trečiojoje savo naujosios enciklikos dalyje popiežius Jonas Paulius II žvelgia į ateitį ir dar susidalinusių krikščionių bendruomenių

gyvenimo akiratyje jau mato regimą vienybę. Tarp ženklų, bylojančių apie krikščionių vienybės atkūrimo vilties pagrįstumą, Jonas Paulius II pirmiausiai primena bendrus kankinius, kurie ypač paskutiniaisiais dešimtmečiais krauju paliudijo ištikimybę Kristui. Jeigu galima mirti už tikėjimą, - rašo Popiežius, - tai juo labiau galima gyventi to paties tikėjimo vienybėje.

Siame paskutiniame enciklikos skyriuje Popiežius taip pat kalba apie pačią visiškos ir regimos vienybės sampratą. Visos krikščioniškos Bažnyčios turi tiesos elementų ir tie tiesos elementai yra vienybės pagrindas, tais atskirais elementais visos Bažnyčios jau dabar sudaro vieną visuotinę Bažnyčią. Ekumenizmas turi priversti prie tokio lygio, kad visos bendruomenės tikėtų ir skelbtų visą iš Kristaus paveldėtą tikėjimo tiesų lobyną. Tai nereikia, - rašo Popiežius, - kad ekumenizmu siekiama Bažnyčių suvienodinimo. Ekumenizmas siekia ne vienos tikėjimo formos, bet vieno turinio. Mūsų trokštamas vienybės darbas bus atbaigtas bendru Eucharistijos koncelebravimu.

Pačioje pabaigoje Popiežius rašo apie Petro įpėdinio primatą, kuris ekumenizmo kelyje kelia daugiausiai sunkumų. Popiežius primena, kad pirmajame krikščioniškos istorijos tūkstantmetyje Petro įpėdinio primatas netrukė Bažnyčios vienybei. Skilimai atėjo vėliau, antrajame tūkstantmetyje. Priartėjusi trečiojo tūkstantmečio pradžia, turėtų užbaigti susiskaldymų erą ir Petro įpėdinio primato klausimu. Sv. Tėvas visiems krikščionims siūlo kartu ieškoti būdų, kuriais apaštalo Petro įpėdinis, visiems krikščionims priimtiniu būdu, galėtų tarnauti Bažnyčios vienybei.

Lietuvių Radijo Tarnyba Vatikane

IŠGANIMO VISUOTINUMAS

Popiežius Jonas Paulius II, bendrosios audienijos dalyviams skaitydamas katechezę tema: „Kristus, visų žmonių išganymo kelias“, aiškino Bažnyčios mokymą apie išganymą tų žmonių, kurie ne dėl savo kaltės nepažįsta Kristaus ir jo Evangelijos.

Mes nežinome slėpiningų Dievo išganymo malonės veikimo būdų, tačiau remdamiesi Apreiškimu, tikrai žinome, kad išganymas yra skirtas visiems žmonėms o ne tik tai tiems, kurie priklauso Kristaus Bažnyčiai ir viešai prisipažįsta tikintys Dievą. Vis dėlto šitoks mūsų įsitikinimas, kad gali būti išganyti ir Kristaus nepažįstantys ir jo netikintys žmonės, negali pateisinti jokių reliatyvistinių nuostatų išganymo klausimu. Išganymo visuotinumas nereiškia, kad žmogus gali būti išganytas be Kristaus. Žmonijos išganymas teka tik iš Kristaus velykinės paslapties ir tik Kristus išgano žmones - išgano visus: tuos kurie jį pažįsta bei tiki, ir tuos, kurie ne dėl savo kaltės jo nepažįsta. Tačiau ir vienu, ir kitu atveju, Išganytojas yra tik Kristus. Šitokio tikėjimo liudijimą randame jau pirmojoje Jeruzalės Bažnyčioje. Štai, apaštalas Petras, kalbėdamas žydų susirinkimui, sakė: „Nėra po dangumi žmonėms duota kito vardo, kuriuo mes galėtume būti išgelbėti“.

Toliau Sv. Tėvas kalbėjo: Svarbu pabrėžti, kad išganymo kelias, kuriuo eina Kristaus nepažįstantys žmonės, nėra šalia Kristaus ar šalia Bažnyčios. Kaip sako šv. Paulius pirmajame laiške Timotejui, „Vienas yra Dievas ir vienas yra Dievo ir žmonių tarpininkas - ... Kristus Jėzus, kuris atidavė save kaip išpirkimą už visus“ (2,5).

Kadangi Kristus veikia pasaulyje per savo mistinį kūną Bažnyčią, kadangi Bažnyčia yra regimas Kristaus veikimas pasaulyje, dėl to ir išganymas yra neatšaukiamai susietas su Bažnyčia. Šiai tiesai išreikšti, Bažnyčios tradicijoje nuo seno yra naudojami pirmųjų amžių krikščionių rašytojo šv. Kiprijono žodžiai: „extra Ecclesiam nulla salus“ (be Bažnyčios nėra išganymo). Tą pačią Kiprijono formulę vėliau naudojo keli Visuotiniai Bažnyčios Susirinkimai. Ją, į savo bulę „Unam Sanctam“ įtraukė ir popiežius Bonifacas VIII. Vis dėlto, ši aksioma nereiškia, kad išganymo kelias yra atviras tik pakrikštytiems žmonėms ir fiziškai priklausantiems Bažnyčiai. Bažnyčią čia reikia suprasti ne kaip regimą bendruomenę ar instituciją, bet kaip mistinį Kristaus kūną, kaip išganymo įrankį, kaip Sventosios Dvasios veikimo erdvę.

Šitoks Bažnyčios visuotinumo supratimas vis dėlto nepanaikina krikščionių misijinio pašaukimo. Kristaus nepažįstantys žmonės, žinoma, gali pasiekti išganymą slėpiningais, tik Dievui žinomais keliais, tačiau be Kristaus jų gyvenimui stinga tos Evangelijos šviesos, kuri apšviečia žmonių kultūrinį ir moralinį gyvenimą.

Lietuvių Radijo Tarnyba Vatikane

Zukas garbės ženklą - kalaviją įteikė pirmajam brigados vadui pulkininkui Česlovui Jezerskui.

Dabartinės brigados pradžią buvo 1990 metais, kai prie tuometinio Krašto apsaugos departamento buvo įkurtas apsaugos būrys.

(Nukelta į 5-tą psl.)

Treji karo tarnybos metai su „Geležinio vilko“ ženklų

Šventėje dalyvavo buvęs brigados „Geležinis vilkas“ vadas Č. Jezerskas, buvęs krašto apsaugos ministras A. Butkėvičius ir buvęs Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas V. Landsbergis.

G. Svitajaus (ELTA) nuotr.

Birželio 6-ąją trejų metų sukaktį pažymi motorizuota pėstininkų brigada „Geležinis vilkas“. Sukakčiai skirtos iškilmės sostinėje įvyko sekmadienį.

Karių rikiuotės, maršai, kariuomenės vadų bei Krašto apsaugos ministerijos vadovybės kalbos - šias kariškoms šventėms būdingas iškilmes galėjo pamatyti visi sekmadienį 11 valandą atėjusieji į Vilniaus Kalnų parką. Skambant fanfaroms, dabartinis „Geležinio vilko“ vadas pulkininkas leitenantas Vytautas

TEVIŠKĖS AIDAI

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 9376 7355

Published by the Australian Lithuanian Catholic Federation

LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius Edvardas Sidlauskas. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$35. Kituose kraštuose \$40. Atskiras numeris \$1.00. Skelbimai už skilties vieną cm. - \$2.00. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatšaukama. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisyti savo nuožiūra.

ANTROJI TĖVYNĖ

Rašo dr. Jonas Kunca

Dauguma mūsų bendruomenės išgyveno Australijoje beveik pusšimtį metų ir ko gero užbaigs čia savo amžių. Mums pridera laikyti šią šalį antrąją tėvynę ir nepamiršti jos interesų. Kai mūsų čia nebus, liks vaikai ir anūkai. Taigi Australijos ateičiai neturim teisės būti abejingi.

Reikia paminėti, kad lietuviai buvo darbštūs imigrantai. Australų valdžia tai pastebėjo ir mus, kaip ir kitus pabaltiečius, gerai įvertino. Skirtinga buvo vėlyvesnė imigrantų banga, kuri sunkiai įsijungia į australišką visuomenę, vengia sunkaus darbo ir metasi į biznesą ir politiką, o kartais stato valdžiai reikalavimus, nesiderinančius su šalies interesais. Multikultūralizmas gali būti naudingas, kol jis turi bendrą tikslą-krašto gerovę. Kai imigrantų grupės pretenduoja naudotis šios šalies demokratinėmis teisėmis ir kartu dirba svetimieji interesams, jos gali skaldyti visuomenę ir tapti kenksmingos.

Yra įvairių nuomonių apie imigracijos klausimą. Tik ateitis parodys, kas buvo teisu. Iki šiol Australijoje yra tvarkinga administracija ir viena iš geriausių pasauliškai socialinė globa. Sveikatos priežiūra kol kas teikiama veltui. Retoj šalyj tai rasim. Svarbu šitas privilegijas išlaikyti, o tai gali

padaryti tik bujojanti ekonomija.

Deja, ekonominis stovis žemėja. Už 100 australiškų dolerių prieš 20 metų galėjom nupirkti 40.000 jenų. Dabar už 100 A\$ gautumėm tik apie 6000 japoniškų jenų. Didžiulis skirtumas! Kas mėnesį Australija importuoja už 2 milijardus dolerių daugiau negu eksportuoja, o užsienio skolos didėja po virš 20 milijardų per metus. Šitą neigiamą ekonominę eigą teks sustabdyti. Šalies išsiskolinimas eina prie nepriimtino ribos. Kol kas reikia spėti, kad Australijos gyventojam ir valdžios aparatui teks susiveržti diržus. „Aukso amžius“ australų gyventojui bene bus praėjęs. Tokių problemų negalima išspręsti politiniais pažadais. Vienos ar kitos partijos valdžia privalės griebtis rimtų ir nepopuliarių priemonių.

Respublikos klausimas buvo staiga iškeltas gal ne tiek dėl jo aktualumo, kiek dėl politinių taškų ieškojimo. Paskutiniai žmonių apklausinėjimai rodo, kad 51% žmonių yra už respubliką. Tas procentas gali dar padidėti po poros metų. Taigi šis pakeitimas atrodo yra neišvengiamas. Betgi jį reiktų rimčiau panagrinėti. Neužtenka pasakyti, kad mes būsime respublika. Reikia apsispręsti, kokia bus ta respublika. Juk ji gali būti prezidentinė, kur valstybės galva turi daug galios, ir parlamentarinė, kur prezidentas yra daugiau

dekoratyvinė figūra, kaip kad Vokietijoje. Vėl, konstitucija turi nustatyti kaip bus renkamas prezidentas: visų rinkėjų, parlamento, parlamento ir senato ir panašiai. Kol kas negirdėti, kad būtų paskirta kokiai komisijai paruošti naujos konstitucijos projektą, kurių turėtų būti keletas, kad žmonėms būtų iš ko pasirinkti. Kaip ten bebūtų, nebus galima pereiti nuo dabartinės santvarkos į respublikinę be rimtų studijų. Politikų lakiškių pareiškimų čia neužteks.

Dauguma lietuvių bendruomenės narių yra Australijos poliečiai ir dar gana susipratę. Jiems teks apsispręsti sprendžiant šį klausimą. Verta iš anksto kuo geriau informuotis apie ruošiamus projektus, juos palyginti, padaryti savo išvadą ir tik tada pasisakyti. Ekonominę problemą turi spręsti pati valdžia. Čia rinkėjų vargu ji atsiklaus. O šis klausimas yra daug openis už minėtą respubliką. Dabar simboliškai priklausom Anglijos karalienei, kuri nesikiša į Australijos valdžios reikalus. Ji gali valdytis už užsienio politiką, kaip tik benori. Jei valdymo rezultatai nėra optimalūs, tai ne Anglijos karalienės kaltė. Būkim realistai ir nesitikėkim, kad naujai užgimus respublika išspręst Australijos milžinišką užsienio skolų problemą. Mūsų pačių valdžiom teks apdairiau ir taupiau valdyti, o žmonėms pasitenkinti žemesniu gyvenimo lygiu, bent artimiausioj ateityj.

Pasauliečiai taip pat gali ...

(Atkelta iš 1-mo psl)

Draudimas pasauliečiams liesti rankomis konsakruotą Ostiją galutinai įsigalėjo X amžiuje. Retos išimty buvo paliktos tik vienuolynams. Vėliau tokia praktika buvo palaikoma, ypač vėlyvaisiais viduramžiais. Tridento visuotinė santaryba, atkreipdama dėmesį į protestantizmo plitimą, ir siekdama išsaugoti Bažnyčios identitetą, gana griežtai nusakė Eucharistijos šventimo ir šv. Komunijos dalijimo taisykles. Tokia griežta tvarka galiojo praktiškai iki 1973 metų, taigi, iki liturginės ir sakramentinės kunigystės apeigų reformų.

Pagrindinis motyvas, pakeitęs beveik tūkstantį metų galiojusią tvarką, buvo Vatikano II susirinkimo liūdimas apie pasauliečius tikinčiuosius kaip apie naująją, kunigiškąją tautą bei reali būtinybė Eucharistiją priartinti prie žmogaus. Šios minties šaknys - giliai evangelinės. Beto, ir kunigų skaičiaus mažėjimas skatino greitesnį reikalo sprendimą. Tai ypač aktualu tapo misijų kraštuose bei tose šalyse, kuriose labai jaučiamas kunigų trūkumas, bei pasauliečių aktyvi veikla. Na, o esant ir normalioms sąlygoms, daug kur pasauliečiai yra geri talkininkai, nunešantys šv. Komuniją ligoniams, invalidams, ypač didesnėse ligoninėse ir stambiose miestų papilijose.

Taigi, pasauliečių vaidmuo Bažnyčios gyvenime nuolat auga. Tai svarbu ir skatintina, tačiau jokiū būdu nereiškia, kad kunigai atpalaiduojami nuo savo pagrindinių pareigų: Dievo Žodžio skelbimo ir Eucharistijos dalijimo. Pasauliečiai yra ir lieka gerais talkininkais, ekstraordinariniais, bet ne ordinariniais teikėjais. Apie tai popiežius Jonas Paulius II kalba apaštaliniaame paraginiame: „Aš duosiu jums ganytojų“. Kaip jau minėjome, svarbiu dalyku lieka pasauliečių tinkamas parinkimas ir tinkamas paruošimas šiai ištaliai misijai. Parinkimu rūpinasi parapijos klebonas, o paruošimui: ir klebonas, ir vyskupijos vyskupas. Įpareigojimas dalyti šv. Komuniją, tam tinkamai pasiruošus, suteikiamas ne privačiai, bet viešai, šv. Mišų metu. Tai daroma visos bendruomenės akivaizdoje, nes parinktas ir pasiruošęs pasaulietis - tiek vyras, tiek ir moteris - tarnaus tai pačiai bendruomenei. Tik esant skubiam ir būtinam reikalui, be ypatingesnio pasiruošimo, kunigas šv. Mišiose tam specialiai skirtomis apeigomis paveda pasauliečiui padėti dalinti šv. Komuniją.

Bažnyčios persekiojimo metais tokia praktika buvo ypač dažna. Sinodų ir Vatikano kongregacijų potvarkiuose. Bažnyčios Tradicija liūdi, kad nuo II amžiaus, po šv. Mišų, Eucharistija buvo nešama ligoniams ir kitiems, negalėjusiems dalyvauti sekmadienio Eucharistijos šventime. Tai darydavo ir vyrai, ir moterys, ir net vaikai. Bažnyčia nedalija savo narių į aukštesnius ir žemesnius, šeiminius ir tarnus. Jei Bažnyčios struktūra yra hierarchinė, tai ypač matoma atsakomybėje ir funkcijose. Bet visus Bažnyčios narius, tiek priklausančius hierarchijai, tiek ir nepriklausančius, jungia meilės ir tarnavimo dvasia. Pavyzdys - Kristus, atėjęs ne kad jam būtų tarnaujama, bet pats tarnauti.

E. Rudokas

Svarbūs dokumentai apie Armiją krajoją

Vilniaus Bernardinų bažnyčios sienoje aptiktas Antrojo pasaulinio karo metų Lenkijos Armijos krajojvos veiklos Vilniaus krašte archyvas.

Apie tai trečiadienį spaudos konferencijoje pranešė Seimo nariai Centro sąjungos pirmininkas Romualdas Ozolas ir konservatorius Juozas Dringelis bei archyvų departamento direktoriaus pavaduotoja Veronika Karklelienė.

Kaip pažymėjo J. Dringelis, rastieji dokumentai patvirtino, kad Lenkijos pasididžiavimo - Armijos krajojvos, vieno didžiausių pasipriešinimo judėjimų Europoje, veikla Vilniaus krašte gerokai skyrėsi nuo jos kovos etninėje Lenkijoje. Pietryčių Lietuvoje Armija krajojva kovojo ne tik su okupantais, bet ir su lietuvių.

Daugelis rastųjų dokumentų prisikiriami Armijos krajojvos Vilniaus krašto propagandos ir informacijos biurui. Juose daugiausia kalbama apie 1943 metų antros pusės bei 1944-ųjų pirmojo pusmečio veiklą, o ypač - apie 1944 metų pavasarį, kai Armija krajojva paskelbė Vilniaus krašte mobilizaciją ir tikėjosi sutelkti čia 18 tūkstančių kariuomenę Vilniui pulti. Archyve - pranešimai, laiškai, dokumentai apie konspiracinius butus, praėjimus, taip pat žmonių, dirbusių KGB, Gestape, bei „nelojaliais“ laikytų lietuvių sąrašai.

J. Dringelis aptikusių dokumentų „lietuviškąją dalį“ suskirstė pagal keturias problemas.

Pirmoji - tai dokumentai apie Lenkijos ir Lietuvos santykius, pagal kuriuos numatoma visos Lietuvos okupacija, lenko valdytojo paskyrimas, nelojalių lietuvių pašalinimas.

Antroji - nelojalių asmenų sąrašų sudarymas, kuriems grėsė nuo įkalinimo ir turto konfiskavimo iki mirties bausmės.

Tarp pusaštunto šimto žmonių pavardžių - lietuviai, baltarusiai, ukrainiečiai, net lietuvius užtarę lenkai. 160 žmonių į sąrašą įrašyti vien todėl, kad pasikeitė tautybė.

Trečioji problema - Armijos krajojvos bendradarbiavimas su vokiečiais. Kaip pažymėjo J. Dringelis, aptiktuose dokumentuose yra jokioje ir Lietuvos, ir Lenkijos literatūroje apie Armiją krajojvą nemintų faktų.

Dokumentai liūdi, kad Armijos krajojvos Vilniaus ir Naugarduko apygardų derybas su vokiečiais. Visas trikampis tarp Vilniaus ir dabartinių Baltarusijos miestų Ašmenos bei Lydos buvo faktiškai valdomas ne vokiečių, o Armijos krajojvos, kuri bazavosi ne miškuose ar pelkėse, o veikė pakankamai viešai valsčių centruose, kaimuose. Buvo nuolat palaikomas ryšys, deramasi dėl ginklų.

Vokiečiai net ketino derėtis su Armija krajojva dėl Vilniaus gynimo nuo Raudonosios armijos. Armija krajojva tam tikslui buvo paskelbusi mobilizaciją ir sutelkusi pusšesto tūkstančio kareivių kariuomenę. Tačiau jos neužteko, norint atimti Vilnių iš vokiečių. Bendo Vilniaus gynimo lenkai ir vokiečiai vėliau atsisakė dėl galimo konflikto su antihitleriniu aljansu. Ketvirtoji problema, apie kurią liūdi, kad dokumentai - plėšikavimas,

gyventojų mušimas, namų deginimas, gyvulių grobimas.

R. Ozolas papasakojo, kad apie vasario 18-ąją rastus dokumentus po savaitės pranešė mokytoja iš Varėnos Regina Baliūnienė, sužinojusi tai iš asmenų, dirbusių restauratorių brigadoje Bernardinų bažnyčioje.

Seimo narys sakė, kad gavus šią informaciją, jam sekmadienį nepavyko rasti Valstybės saugumo departamento būdinių pareigūnų. Todėl R. Ozolas sakė asmeniškai skambinęs žmogui, kuris ir paėmė rastąją dėžę. Tas žmogus, pasak R. Ozolo, kalbėjo nenoriai ir neigė turįs archyvą. Tačiau vasario 27-ąją dokumentai buvo perimti, dalyvaujant VSD pareigūnui. Susitikimą su radio turėtoju R. Ozolas apibūdino kaip „labai nešvarų“, tačiau smulkiau pasakoti atsisakė.

Dvi savaites archyvą tyrė saugumas. Nors dokumentai buvo perduoti be dėžės, kurioje jie buvo rasti, VSD nuomone, buvo perimti visi rastieji dokumentai.

V. Karklelienė pažymėjo, kad dokumentų būklė labai bloga. Pirmiausia jie bus mikrofilmuojami, restauruojami, konservuojami. Tik po to, kai archyvas bus aprašytas, dokumentus galės pradėti tyrinėti mokslininkai.

Archyvų departamento direktoriaus pavaduotojos vertinimu, tai labai svarbūs dokumentai, o jų autentiškumu galima neabejoti.

(L.R.)

„Tėviškės Aidai“ yra vienintelis Australijos lietuvių katalikų laikraštis. Visi juos remkime. Iš anksto prisijuskime prenumeratos mokesčių, įrašykime „Tėviškės Aidas“ į savo Testamentą. Katalikiška spauda reikalinga visada!

Lietuva ir jos išeivija

Kūrėjas nemiršta

Alvyda Sipienė

Anapilin išėjo dar viens nepalaužiamas kovotojas už Lietuvos laisvę - Alfonsas Stabingis. Išėjo per anksti, palikęs nebaigtus darbus, kūrybinius sumanymus. Redakcijoje tebeguli dar neišspausdintas eilėraštis, paskutinės jo knygos recenzija, neatiduotas honoraras...

Mielas mūsų laikraščio bičiuli, jeigu Tu ten gali išgirsti mūsų nuoširdžius skausmo žodžius, tai priimk juos kaip didelę, negražintą skolą. Per savo kasdieninius rūpesčius, niekingą kovą dėl būvio, dėl laikraščio išlikimo mes nesuradome valandėlės Tavęs aplankyti. Su didžiu pavasarine viltimi laukėme, kad ir šį kartą drauge su saule grįš svaikata, ir kaip anksčiau įžengsite į mūsų redakciją, pasitempęs, elegantiškas, susirūpinęs kokia nors eiline negerove. Deja, tiek daug iškentėjusi širdis paliovė plakti, bet išliko Tamstos „širdies šauksmas“, „Būrė gegulė“, „Tryliktas vagonas“, „Likimo labirintai“. Šią, paskutinąją, knygą kaip tik dabar skaitau naktimis, noriu pristatyti ją mūsų skaitytojams. Jaučiu begalinę kaltę, kad to nesuėję padaryti anksčiau... Dabar Tavo akys užmerktos, iškankintame veide - ramybė, galugalvė - Lietuvos trispalvė. Už tai, kad ji šiandieną numas laisvai plevėsuoti, Tu atidavei geriausius savo gyvenimo metus.

Alfonsas Stabingis gimė 1922 m. spalio 26 d. Lazdijų apskrityje, Petroškų kaime (prie Veisiejų), gausioje žemdirbių šeimoje. Baigė Lazdijų gimnaziją. 1944 m. pradėjo dirbti Veisiejų gimnazijoje. 1945 m. rudenį gabus, jaunas mokytojas jau dirba Lazdijų švietimo skyriuje inspektoriumi. Tų pačių metų gruodžio 28 d. suimamas už tai, kad dainavo draudžiamas dainas ir Lietuvos himną.

22-ųjų metų mokytojas - poetas karo tribunolo nuteisiamas 10-čiai metų kalėti ir 5 metų tremčiai. Kalėjo Komi ASSR ir Karangandos režiminiuose lageriuose.

1955 m. atlikęs bausmę, buvo ištremtas į Temirtau miestą Karangandos srity. Ten susitiko su savo būsima žmona Irena.

Į Lietuvą grįžo tik 1967 m., dirbo statybose.

Kūrė nuo pat vaikystės, rašė ir lageriuose, nors už tai buvo baudžiamas. Išleido keturias poezijos ir prisiminimų knygas.

„Jaučiu - saulėlydis ateina,
Ateina visko pabaiga.
Jau nedainuosiu meilės dainą,
Kaip ją dainuodavau tada.

Pašauks juk žemė, taip mylėta,
Galva jau dengias sidabru,
Gyvenime juk tiek kentėta,
Ji skamba tolimu aidu.“

A. Stabingis
„Sūduva“

kapitonas A. Stankaitis papasakojo, kad pagrindinis pratybų tikslas - paspartinti Baltijos šalių jungtinės eskadros įkūrimą. Kartu vykdydamos užduotis jūroje bei tikrinamos ryšių sistemų ir ginkluotės parengtį, Latvijos, Estijos ir Lietuvos karo laivų įgulos ruošiasi tarpautiniams manevrams „BALTOPS 95“ ir NATO pratyboms „Cooperative Jaguar“, kurios vyks birželio ir spalio mėnesiais Danijoje.
Liudas Dapkus - (L.R.)

Atsiliepiant į Rūtos Gajauskaitės straipsnį tuo klausimu

Rūta Gajauskaitė savo straipsnyje „Lietuva ir jos išeivija“ („TŽ“, 1995 m. balandžio 25 d.) tiksliai aptarė Lietuvos ir užsienio lietuvių santykius penkių dešimtmečių Lietuvos okupacijos ir „geležinės uždangos“ laikotarpyje. Atkirsti nuo tautos kamieno, užsienio lietuviai atkakliai laikėsi savo tautinių ir religinių tradicijų, išlaikė gryną kalbą, nepaisant juos supančios, svetimos aplinkos, lietuviškoje dvasioje išaugino naujas kartas ir gyveno troškimu matyti savo Tėvynę laisvą bei nepriklausomą.

Pagaliau toji svajonė išsipildė, bet ją seka graudus nusivylimas: esame svetimi savo tėvynėje, kurioje tebeviešpatauja „persikrikštyje“ komunistai. Klausiam: kodėl?

Su dideliu susidomėjimu stebėjome prezidentinius bei seimo rinkimus ir negalėjome suprasti Lietuvos piliečių apatijos demokratinėms rinkimų procesui, bet ypatingai nusivylėme, kad dauguma balsų teko buvusiems komunistams, į jų suterštas rankas buvo atiduotas išlaisvintos respublikos vairas. Straipsnio autorė pripažįsta, kad demokratinis procesas yra puikus ginklas kovoti prieš buvusius kagebistus, bet taip pat pripažįsta, kad nemoka juo naudotis ir jo gerai nesupranta. Todėl reikia rasti priemonių įtikinti Lietuvos piliečius, kad būtina išnaudoti balsavimo teisę ir tuo būdu spręsti tolimesnį ir savo, ir visos respublikos likimą, nes tokiu atveju jokių pilietinių teisių neturintys užsienio lietuviai negali turėti įtakos.

Suprantama, Lietuva tebegyvena didžiojo kaimyno Rusijos, baimėje, nes ne vien ją populiarumą praradęs Rusijos „Hitleris“ Vladimiras Zirinovskis grasino gražinti caristinės Rusijos teritoriją, bet ir dabartinis „demokratinis“ Rusijos užsienių reikalų ministeris Andrei Kozyrev jau kalba apie „galimybę ginklu ginti mūsų tautiečius artimame užsienyje“. Gali būti suplanuotos provokacijos panašiai, kaip prieš penkis dešimtmečius komunistų suorganizuotose mitinguose Lietuva „prašėsi“ priimama į Sovietų Sąjungą. Negalima pasitikėti vakarinių demokratijų pagalba.

Graudu stebėti Lietuvos vyriausybės nedovanotą užsienyje gyvenančių tautiečių traktavimą. Kokių teisiniu pagrindu suteikta pilietybė buvusių okupantų likučiams, bet negražinama Lietuvos pilietybė jos neatsiakiusiems, su ja gimusiems ir augusiems, už jos laisvę kovojusiems? Kas į tą klausimą atsakys? Nepaisant visų tų neigiamybių, tėvynę mylinčių lietuvių prigimtis neleidžia jiems atsižadėti artimo ir tėvynės meilės, todėl ir labdaringasis BALFas, ir patyręs pedagogai (Apple), ir pavieniai asmenys įvairiomis priemonėmis talkina Lietuvos ekonomikos ir švietimo atstatymui. Kaip ir kovojus už Lietuvos laisvę, taip ir ją atgavus, įgimtas idealizmas dar išlieka visose užsienio lietuvių kartose. Bet kaip ilgai?

Jei su džiaugsmo ašaromis išgyvenome laisvės atgavimą ir puolėme Lietuvai pagelbėti lėšomis, profesiniais patarimais, mokslo

Aurelija M. Balasaitienė

priemonėmis, tai, pajutę Lietuvos šaltą abejingumą bei visišką paneigimą bet kokių teisių ir neteisėtai nusavintą nuosavybę ar neprarastą pilietybę, jaučiame, kad tas meilės ir džiaugsmo ugniakuras pradeda blėsti.

Užsienio lietuvius dažnai pasiekia pagalbos prašymai su tragiškais ligonių ir invalidų istorijomis, maldavimais siūsti lėšas, vaistus, vitaminus, drabužius, net muzikos instrumentus... Pas vieną mano bičiulį viešėjo vieno Lietuvos ansamblio narys, kuris su ašaromis pasakojo apie savo tėvų skurdą, ligas ir vargą. Susijaudinęs mano bičiulis tuoj siuntė siuntinius ir, atvykęs į Vilnių, aplankė savo buvusį svečią, kuris gyveno gražiame bute ir atrodė visko pertekęs. Kai mano bičiulis prašė jį nugabenti pas jo vargstančius tėvus, svečias atsisakinėjo, bet su kitų talka jam pavyko nuvykti į tėvų gyvenvietę. O ką jie ten rado? Dar labai tvirti, sveiki ir guvūs tėvai gyveno pasiturinčiai, kaip sename dvare, vaišino svečią konjaku ir

kepsniais, o kieme gulėjo krūvos spekuliantams rekalingų automobilių ir sunkvežimių padangų... Grįžęs į Ameriką, mano bičiulis griežtai atsisakė nuo Lietuvai skirtos labdaros....

Kokių kelių pasukti užsienio lietuviams? Mano spratumu, visų pirma jie turi rūpintis lietuviybės išlaikymu savo priaugančiose kartose, išlaikyti laisvą savo spaudą, lituanistinį švietimą, organizacijas, ir lietuviškas parapijas, kurios visais laikais buvo ne vien religinio, bet ir kultūrinio gyvenimo židiniai. Yra viltis, kad ilgainiui ir Lietuva atsigaus, atsistatys moraliai, atgaus sovietinės filosofijos sužalotą dvasią bei sąžinę, kurioje buvo iškreiptos gėrio ir blogio sąvokos, idiegtas Dievo paneigimas. O be Dievo žmogus nejučia aukštesnės galybės, pradeda siausti kaip laukinis žvėris. Tai puikiai parodo NKVD ar KGB siautėjimo istorija. Reikia turėti viltį, kad į Lietuvą grįš ir moralės, ir Dievo, ir tikros demokratijos sąvokos. Tad ji ir užsienio lietuviams taps namais. O dabar turime rūpintis savo išlikimu.

„T.Z.“

Trijų Baltijos šalių karo laivai kartu šaudė į taikinius

Lietuvos karo fregata „F11 Žemaitis“.

T. Dambrauskio nuotr.

Baltijos jūroje prie Liepojos vyko bendri Latvijos, Estijos ir Lietuvos karinių jūrų laivynų manevrai „Amber Sea“. Pirmą kartą trijų nepriklausomų valstybių istorijoje karo laivai pratybose dalyvavo kartu.

Lietuvai manevruose atstovavo fregata „F11 Žemaitis“, Estijai - minų traluotojas „Sulev“, Latvijai - du minų traluotojai „Imanta“ ir „Viesturs“, du patruliniai laivai bei vienas buksyrinis laivas.

Pirmąją pratybų dieną Estijos minų traluotojas „Sulev“ siauruose Liepojos uosto vartuose užplaukė ant seklumos. Sulūžo pagrindinis laivo sraigtas, todėl „Sulev“ manevruose dalyvauti nebegalėjo. Minų traluotojo įgula buvo paskirstyta po Latvijos karo laivus.

Pirmasis pratybų etapas - minų tralavimas ir laivų išvedimas pagal tralą. Lietuvos fregata „Žemaitis“ greitai ir tiksliai sunaikino visas mokomąsias minas - plūduriuojančias statines. „Žemaitis“ į taikinius šaudė iš kulkosvaidžių, sunkioji fregatos ginkluotė šiose pratybose nebuvo naudojama.

Antrajame etape laivai turėjo atlikti sudėtingus taktinio

menevavimo pratimus. Buvo imituota prieš katerio ataka - išvilktas senas laivas, į kurį pataikyti audringoje jūroje buvo gana sudėtinga. Tačiau „Žemaitis“ keliomis salvėmis susidorėjo ir su šia užduotimi.

Kiek sunkiau sekėsi šaudyti į plūduriuojantį skydą. Latvijos jūrininkai nesugebėjo tinkamai paruošti taikinio, todėl šio pratimo teko atsisakyti. Vėliau pagal pratybų scenarijų „Žemaitis“ išjungė variklius, o mažesni latvių laivai nutempė fregatą į numatytą vietą. Stebėjęs manevrus Lietuvos flotilės komandoras R. Baltuška pasakė, kad tempimo pratimai buvo itin svarbūs. „Pirmą kartą praktiškai įsitikinome, kad avarijos atveju mažesni laivai gali tempti visiškai sustojusią fregatą“, - pasakė komandoras.

Pasak Lietuvos flotilės komandoro, latviai pademonstravo pavydėtina minų tralavimo techniką, kuri yra būtina ne tik karo, bet ir taikos metais - minomis dažnai pasinaudoja šiuolaikiniai teroristai. Baigdami pratybas, laivai atliko dar kelis pratimus - „žmogus už borto“ (visi „skendusieji“ buvo išgelbėti) ir konvojaus manevrus.

Lietuvos fregatos „Žemaitis“

Veiksniai ir faktoriai, nulėmę mano apsisprendimą

Rašo kun. Antanas Valantinas

Kai artinasi gyvenimo saulėleidis, kai po penkiasdešimt penkerių darbo metų Kristaus vynuogynę pradėti jausti, kad jau mažėja jėgų, dažnai mintimis nuklystu į jaunystės laikus, prisimenu, anot Maironio, austas aukso svajones ir pagalvojau, kodėl aš tapau kunigu, o ne gydytoju, kaip norėjo brolis, ar kitokios profesijos žmogumi.

1. Svarbiausias veksny, pasirenkant gyvenimo kelią, yra Dievas, nes, kaip sakoma, be jo valios nė plaukas nuo galvos nenukrenta. Dievas iš anksto numato žmogaus likimą. Jei žmogus paklusta vienokiam ar kitokiam Dievo šaukimui, tai jis tuo keliu ir eina. Taip yra ir su kunigybe. Todėl Dievo Sūnus Jėzus Kristus ir sako: „Ne jūs mane išsirikote, bet aš jus išsirikau...“ (Jn.15,16). Nuo pat vaikystės jautu sieloje tarsi kokį kuždesį, kviečiantį į Dievo tarnystę, ar kai kalbėjau poterius, ar kai, išgirdęs varpų skambesį, palikęs žaidžiančius draugus, skubėjau į bažnyčią, ar kai bažnyčioj, išmėgęs akis, žiūrėjau į šv.Mišias aukojantį kunigą, ar kai, gandydamas žašeles, pamiškėj sakydavau pamokslus.

2. Labai daug man apsispręsti padėjo mano maldinga motinėle. Visuomet jaučiau jos norą, kad būčiau kunigas. Kai baigiau Seduvos progimnaziją, kurioje

nebuvo dėstoma lotynų kalbos, ji patarė man pasimokyti per vasaros atostogas lotynų kalbos ir, išlaikius egzaminus, stoti į Panevėžio klasikinę gimnaziją, nes, esą, kas iš to mokslo be lotynų kalbos. Ji jau tada žinojo, kad man ji bus reikalinga. Ji dar mane mažą pradėjo mokyti poterėlių, dažnai vesdavosi į bažnyčią, laisvu laiku namuose mums giedodavo giesmes. Šventėmis kartu skynėme gėles ir nešėme į bažnyčią. Kartą darželyje, besidžiaugiant gražiomis gėlėmis, ji man pasakė: - O, kad tu taip žydėtumei, kaip tos gėlės! Tai sakydama, be abejoj, ji norėjo, kad būčiau kunigas. Nenuostabu, kad, kai, baigęs gimnaziją, jai pasakiau, kad stosių į kunigų seminariją, ji pravirko. Tai buvo džiaugsmo ašaros, nes išsipildė jos karšti norai.

3. Besimokant Panevėžio gimnazijoje, mano religinę pasaulėžiūrą sutvirtino dalyvavimas ateitininkų veikloje. Ypač mane žavėjo jaunimo vadovo kun. A.Lipnicko - Lipniūno gyvenimo pavyzdys, taip pat jo pamokslai, kalbos. Daug dvasinės naudos davė man ir retkarčiais į visuotinius ateitininkų susirinkimus atvykstančių profesorių Pr.Dovydaičio, K.Pakšto ir kitų iškilų prelegentų paskaitos.

Tuo pat laiku Panevėžio katedros vikaru buvo kun.Antanas Deksnys, dabartinis užsienio lietuvių vyskupas. Ne tik man, bet

ir kitiems moksleiviams jis imponavo savo kunigiška laikyvena, nes jis katedroje vaikščiodavo, pamaldžiai sudėjęs rankutes tarsi angelėlis, o jo pamokslai dvelkė nuosirdumu. Pavyzdingi buvo ir gimnazijos kapelionai J.Rušys bei Zitkevičius. Jie visi padėjo man suformuoti religinę pasaulėžiūrą ir apsispręsti tapti kunigu.

4. Gimnazijoje buvau garsios „Meno Kuopos“, vadovaujamos rašytojo kun. J.Lindės-Dobilo, narys. Mėgau literatūrą. Daug lietuvių rašytojų buvo kunigai, kaip Maironis, Vaižgantas, Vienožindys ir kiti. Galvojau, kodėl ir aš negalėčiau būti kunigas ir kartu literatas.

5. Nemačiau blogų kunigų, kurie būtų galėję savo elgesiu atitraukti mane nuo mano pasiryžimo tapti kunigu. Taip pat gimnazijos mokytojai visi buvo tolerantiški religijos atžvilgiu, o kai kurie net praktikuojantys katalikai.

6. Augdamas, dažnai girdėdavau iš žmonių, kad kunigas tam ir tam yra padėjęs, sušėpęs, gerą patarimą davęs. Galvojau, kad ir aš, būdamas kunigu, galėčiau ne tik Dievui tarnauti, bet ir žmonėms daug gero padaryti.

Tai tokie svarbiausi veiksniai ir faktoriai, nulėmę mano apsisprendimą tapti kunigu. Ir dėl to nesigailiu. Tiesa, nelengva buvo darbuotis bolševikmetyje, kai buvome persekiojami, gąsdinami, šmeižiami. Sunku buvo išvengti ir klaidų, bet, Dievui dėkui, klaidose nepasilikau.

TRUMPAI

Panevėžyje mirė Lietuvos Prezidento sesuo - Po trečio insulto Panevėžyje mirė 71 metų Prezidento Algirdo Brazausko sesuo Regina Jurkonienė.

Laidotuvės įvyko Kaišiadorių kapinėse.

Pastaruosius 30 metų, prieš išeidama į pensiją, R. Jurkonienė dirbo Panevėžio stiklo fabrike. Ji kontroliavo stiklo kokybę. Į Panevėžį R. Jurkonienė persikėlė brolio Algirdo siūlymu.

Iki tol ji dirbo mokytoja Ziežmarių vidurinėje mokykloje. Kai medikai nustatė neravinį pervargimą, tuometinis statybinių medžiagų pramonės ministras A. Brazauskas pasiūlė seseriai persikelti į Panevėžį ir įsidarbinti stiklo fabrike.

A. Brazausko sesuo Regina buvo išteketėjusi už Antano Jurkonio. Vaikų jie neturėjo.

Zemaitės gimimo 150-ųjų metinių iškilmės - Birželio 4-ąją, sukako 150 metų, kai Bukantėje, Plungės valsčiuje, bajorų Beniuševičių šeimoje gimė dukra Julija, būsima lietuvių literatūros klasikė Zemaitė. Praėjusį savaitgalį Vilniuje prasidėjęs šiam jubiliejui skirti renginiai vėliau persikėlė į rašytojos gimtinę.

Bukantėje įrengtame Zemaitės memorialiniame muziejuje įvyko pagrindinė jos 150-ojo gimtadienio paminėjimo dalis.

Didelė pagalba kaina - Iš Kauno į Panevėžį atvykęs pensininkas Bronius Gaulė, eidamas Laisvės aikštę, suklopo. Tuo metu pro šalį ėjo keturi jaunuoliai, kurie, pripuolę prie pargriuvusio vyriškio, padėjo jam atsikelti. Padėkojęs savo geradariams, B. Gaulė žvilgtelėjo į ranką, ant kurios, kaip jis tikina, buvusi rankinė su 9 tūkstančiais litų. Rankinės ant rankos nebebuvo, nebesimatė šalia ir pagalbininkų.

Kun. Vaclovas Paulauskas, 1942-1944 m. buvęs Sedos bažnyčios rektorius ir 1944 m. Pirmojo žemaičių savanorių pulko kapelionas, mirė 1995 m. sausio 16 d. Thompsono, CT. Palaidotas Putnamo seselių vienuolyno Dangaus vartų kapinėse.

Treji karo tarnybos metai su „Geležinio vilko“ ženklų

(Atkelta iš 2-tro psl.)

Vėliau, 1991 metų sausio įvykių metu, Vilniuje buvo įkurta mokomoji kuopa ir jos padaliniai kituose miestuose. Tų pačių metų pabaigoje jų pagrindu buvo įsteigti batalionai, kuriuos sujungus, buvo įkurta brigada. 1992 metų birželio 6-ąją jau suteiktas „Geležinio vilko“ vardas.

Šiuo metu „Geležinio vilko“ brigadą sudaro 6 batalionai, o joje tarnauja 2,5 tūkstančių žmonių.

(ELTA)

Gyvenimo filosofija: būtis be prievartos

Vilniuje atvyko Memfio (JAV, Tenesis) neprievartinių studijų instituto direktorius Arunas Gandhi su žmona Sunanda. A.Gandhi - Indijos nacionalinio išsivadavimo lyderio Mohandaso K.Gandhi, taip pat vadinto Mahatma („Didžiadvasis“), anūkas.

A.Gandhi dalyvaus Vilniuje vykiančioje tarptautinėje konferencijoje „Neprievarta ir tolerancija kintančioje Rytų ir Vidurio Europoje“, kurią rengia Lietuvos neprievartinio veiksmo centras.

Memfio neprievartinių studijų institutą A.Gandhi su bendraminčiais įkūrė 1991 metais. Institutas propaguoja M.Gandhi sukurtą pasyvaus priešinimosi filosofiją satjagrahą (atkaklus tiesos siekimas). Susiformavusi kaip Indijos nacionalinio išsivadavimo judėjimas, ši doktrina plačiai paplito pasaulyje. Lietuvoje vienas pirmųjų ją perėmė rašytojas, filosofas ir kultūros veikėjas Vydūnas.

Memfio neprievartinių studijų institutas pastaraisiais metais daug dirba įvairių pasaulio šalių universitetuose, mokyklose, kalėjimuose. Siemiet sukurtą specialią programą narkomanams.

Arunui Gandhi labai padeda jo žmona ištikima bendražygė Sunanda Gandhi.

Paklaustas, ką atsimena apie savo senelį, Memfio instituto direktorius atsakė: „Mahatma mirė, kai man buvo trylikai metų. Mano gyvenime jis paliko patį ryškiausią pėdsaką. M.Gandhi mokymas tapo mano pasaulio suvokimo pamatu. Neprievartos filosofija - mano gyvenimo būdas“.

Liudas Dapkus

A. Gandhi: „Neprievartos filosofija - mano gyvenimo būdas“.
P. Lileikio nuotr.

Pasak A.Gandhi, prievarta dažniausiai būna dviejų rūšių - fizinė ir pasyvioji.

Fizinė (mušimas, prievartavimas, karas ir pan.) žinoma seniai. Apie pasyviąją (neapykanta, netolerancija, išnaudojimas) prabilta kur kas vėliau.

„Bet kokia prievarta yra blogis, jai reikia priešintis, tačiau tarp kovos būdų neturi būti smurtinių“, - sakė A.Gandhi.

Pasak Indijos nacionalinio išsivadavimo lyderio anūko, Lietuva, taip pat kaip ir kitos Baltijos valstybės, yra puikus neprievartinio pasipriešinimo pavyzdys.

„Pasaulį įkvėpė tai, ką Lietuva padarė prieš kelierius metus - nenaudodama smurto susigrąžino laisvę ir nepriklausomybę“, - pasakė A.Gandhi.

Adelaidė paminėjo žiauriuosius Sibiro trėmimus

Pietų Australijos Baltų Taryba kiekvienais metais gražiai ir įspūdingai pamini šių trėmimų didelę ir neužmirštamą Lietuvai skiraudą ir prisimena Sibire žuvusius. Jaučiasi, kad Baltų Taryba ne tik atlieka savo pareigą tokį minėjimą praradę, bet kiekvienais metais bando įvesti ir naujenybių: šįmet šis minėjimas vyko net per dvi dienas - šeštadienį, birželio 10 d. - vainiko padėjimas prie paminklinės lentos tautiniam Emigracijos Muziejuje, Kintore Ave., ir sekmadienį birželio 11 d. - minėjimas šv. Petro latvių bažnyčioje, Rose Tce., Wayville.

Šeštadienį, esant labai blogam orui, nedidelis, bet drąsus būrelis žmonių, atstovaujantis lietuvius, latvius ir estus, susirinko Emigracijos Muziejaus kieme padėti vainiką prie savo paminklinės lentos. Tamsūs debesys, žemai pakibę, grūmojo praplūpti kiekvieną minutę, tačiau šis dienos pilkumas visai atitiko atsilankiusių nuotaikai, lyg pabrėždamas buvusių įvykių tragiškumą. Pasigirdo liūdnas fleitos dejavimas ir netrukus, berods, visų mintys jau skraidė po Sibiro kapinytus. Jaunoji Coleen Leonaviciūtė puikiai pagrojo Glück „Minuet & Dance of Blessed Spirit“.

Sio muziejaus direktorė p. K. Walsh pasakė neilgą, bet prasmingą kalbą, aiškiai parodydama savo supratimą ir užuojautą visom trim pabaltijo tautoms. Ant pastovo padedama deganti vilties žvakė ir Baltų Tarybos pirmininkė S. Pacevičienė su latvių ir estų

palydovėmis, pasipuošusios tautiniais rūbais, pakabino vainiką po savo paminkline lenta. Ir vėl pasigirsta Coleen fleita su Godart „Allegretto“ - Amžina atilsį jums visiems, taip nekaltai Sibire žuvusiems, mes jūsų neužmiršim, kol gyvi būsim... Visą šią liūdną ceremoniją savo jautriais žodžiais užbaigė latvių garbės konsulas p. Voitkuns, o kalbėtojus ir visą eigą sklandžiai pristatė T. Ziuronskis.

Tik užbaigus ceremoniją, debesys neišlaikė naštos ir, praplūps lietus, greitai išvaikė visus susirinkusius.

Sekmadienis - šv. Kazimiero Lietuvių kopyčioje kun. J. Petraitis aukojo specialias šv. Mišias už Sibiro kankinius ir žuvusiuosius, savo pamoksle nušviesdamas mūsų tautos skausmą ir tragišką Sibiro tremtinių likimą. Priminė, jog minėjimas įvyks 3 val. p.p. šv. Petro latvių liuteronų bažnyčioje. Daugeliui klausinėjančių, kodėl ne įprastoje šv. Ksavero katedroje - atsakymas liūdnas, bet pateisinamas: paskutiniiais metais mūsų žmonių, atsilankančių į šiuos minėjimus tiek sumažėjo, jog katedros net trečdalis jau nebeužpildėme ir, gėda prisipažinti, reikėjo ieškoti mažesnių patalpų, kad mūsų neatrodytų taip maža. Senesnioji karta smarkiai mažėja, o jaunesniajai šie įvykiai jau tik istorija.

Šv. Petro latvių bažnyčia tikrai vos sutalpino visus atvykusius ir savijauta buvo gera. Net ir kvietiniai svečiai, bei parlamentariai užėmė jiems rezervuotas vietas. Pastorium M.

Lukasevics visus peržegnojus, jungtinis lietuvių ir latvių choras, diriguojant Vyt. Straukui, sugiedojo „Advance Australia Fair“. Sekė „Requiem“ (A. Topman), kurį abiem choram dirigavo A. Kronitis. Latvių pastorius jaunais ir energingas, nors iš kalbos jautėsi, kad ne čia gimęs, paskaitė ištrauką iš Sv. Rašto, o mūsų klebonas kun. J. Petraitis pagiedojo maldą už tėvynę. „Lituanian“ mišrus choras, diriguojant Vyt. Straukui, sudainavo tris dainas - „Kur giria žaliuoja“, „Lietuva brangi“ ir „Kur namas mūsų“, o vėliau ir latvių choras sudainavo tris dainas. Šioje nedideliėje bažnytelėje mūsų chorai atrodė per galingi, nors „Lietuva brangi“ su V. Vanagaitės deklamacija anglų kalboje, nuskambėjo labai gražiai.

Kadri Auvaart fleita pagrojo c. Debussy „Syrinx“, o kun. J. Petraitis sukalbėjo maldą angliškai. Pamokslas teko jaunajam pastorium Rev. M. Lukasevics, kuris buvo ilgas ir ne visiems suprantamas, ypač, kai anglų kalba dar nelaisvai vartojama, o ir tremtinių tragediją jaunam žmogui sunku išgyventi.

Po palaiminimo jungtinis choras sugiedojo Estijos, Latvijos ir Lietuvos himnus, ir J. Ozols vargonų muzikai palydinti, visi skirstėsi į namus. Kitą pusęje kelio, Latvių Namuose, buvo suruošta arbatėlė kvietimams svečiams. Matėsi ir jautėsi, jog Baltų Taryba įdėjo daug planavimo ir darbo, suruošiant šį minėjimą. Ačiū visiems, kurie atkojotės ir dirbate, kritikas paliksime tiems, kurie niekad nieko nėra padarę.

E. Varnienė

Lietuvą į Europą ves ir valdininkų būrys

Ministrų kabinetas patvirtino premjero A. Sleževičiaus vadovaujamą vyriausybę Europos integracijos komisiją.

Gegužės 22-osios nutarimu komisijos pirmininko pavaduotoju paskirtas Užsienio reikalų ministerijos sekretorius A. Januška, jos nariais - Vyriausybės tarptautinių santykių patarėjas G. Kaminskas, Finansų ministerijos sekretorius A. Križinauskas, Ekonomikos ministerijos sekretorius V. Navickas, Valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministerijos sekretorius J. Novickas, Prezidento užsienio politikos patarėjas J. Paleckis, Pramonės ir prekybos ministerijos sekretorius A. Pečiulis, Žemės ūkio ministerijos sekretorius V. Poliūnas, Susisiekimo ministerijos sekretorius A. Sakalys ir Teisingumo ministerijos sekretorius G. Švedas.

Vyriausybė, siekdama geriau koordinuoti Lietuvos suartėjimo su ES pastangas, praėjusią savaitę taip pat nutarė Užsienio reikalų ministerijoje įsteigti Europos integracijos departamentą, kuris bus atsakingas už visus Lietuvos santykius su Europos Sąjunga.

(L.R.)

Gailestingumas ar Žmogžudystė

Kaip jau žinome Siaurinėje Australijos dalyje buvo priimtas eutanazijos įstatymas, visiškai įteisinęs šią praktiką. Įstatymą kritikavo ir jo priėmimui absoliučiai nepritarė ne tik katalikų Bažnyčia, bei ir anglikonai, bei Australijos medikų asociacija. Įvykusioje Australijos medikų asociacijos konferencijoje buvo priimta rezoliucija, kurioje sakoma, jog sąmoningai numarinti pacientą, kad ir jam pačiam prašant, yra neetiška. Šiam rezoliucijos teiginiui pritarė 80 konferencijos delegatų; priešbalsavo vienas delegatas. Australijos anglikonų Bažnyčia paskelbtoje deklaracijoje apie eutanazijos įteisinimą tvirtina, jog naujasis įstatymas neigia žmogaus gyvybės vertybę ir yra bandymas gailestingumo darbus ligonio atžvilgiu pakeisti žmogžudyste. Dokumente taip pat sakoma, kad naujasis įstatymas, nors ir pridengtas asmens apsisprendimo teisės kauke, pirmiausiai nukreiptas prieš silpniausius visuomenės sluoksnius - ligonius ir senyvo amžiaus sulaukusius žmones. Galiusiai anglikonų Bažnyčia ragina kitas Australijos valstijas nesekti šiaureičių pavyzdžiu. Lietuvių Radijo Taryba Vatikane

girdėti mušamųjų riksmas ir dejavimas. Kas iš mušamųjų kalinių pasipriešindavo prižiūrėtojui, tokį visi supulė priežiūrėtojai mušdavo lazdomis iki apalpmo, o po to paleisdavo vilkinį šunį, kuris drąskydavo kalinį iki netekimo sąmonės. Jei kalinys susirgdavo ir neidavo į darbą, tai tą dieną negaudavo maisto kortelės. Tokiomis žiauriomis sąlygomis esant, kalinys vos kojas bepavilkdamas eidavo į darbą, kad tik galėtų apsiginti nuo bado.

MIRTIS NACIŲ PRAGARE

Vladas Stuikevičius

Mažai žinių prasiveržė į pasaulį apie buvusius Hermann Goering (Braunschweig) darbo vergų stovyklas. Jų ten buvo bent kelios. Apie jas sunku buvo kas patirti, nes griežtai buvo uždrausta į fabrikų zoną žmonėms be karo vadovybės leidimo įeiti. Į uždraustą fabrikų zoną darbams buvo prigabenta vergų iš visos Europos. Hitleris, norėdamas užvaldyti pasaulį, stropiai ruošėsi karui. Besiruošdamas karui, jis Braunschweige pristatė daug plienui apdirbti fabrikų, kurių rajonuose buvo pristatyta ištisos eilės plieno liejyklų. Fabrikų, strateginiais sumetimais buvo pastatyti šretintai kas 2-3 kilometrai fabrikas. Tokia stovyba buvo vokiečių inžinierių suplanuota tam, kad karui kilus prieš lėktuvams bombarduojant, nevysi fabrikai iš karto būtų sunaikinti.

Fabrikai užėmė 50 kilometrų spindulio plotą. Karo metu prieš lėktuvams buvo sunku fabrikus ir liejyklas sunaikinti, dėl reto jų išsidėstymo. Vokiečių inžinieriai tai sugalvojo dėl to, kad galėtų apginti fabrikus nuo sunaikinimo. Tačiau, karui įsigalėjus, anglų karo lėktuvai sudaužė plieno fabrikus ir visas plieno liejyklas.

Prie fabrikų ir liejyklų buvo pristatyta ištisi miestai barakų vergams apgyvendinti. Karui prasidėjus ir vokiečiams užėmus Ukrainą, vokiečiai iš užimtų sričių

civilius gyventojus, ypač jaunimą, išvežė darbams į Vokietiją. Nemažai ukrainiečių buvo atgabenta į Braunschweig fabrikus vergų darbams. Dauguma jų buvo atgabenta su šeimomis, įskaitant ir mažus vaikus. Jie sunkiai dirbo nacių karo mašinai. Karo metu maistas buvo blogas, medicinos priežiūra silpna. Daugelis stovyklos gyventojų pradėjo sirgti įvairiomis ligomis, o mažų vaikų tarpe dėl priežiūros ir maisto stokos išsivystė didelis mirtingumas. Į Braunschweigo fabrikus darbams buvo sugabenta žmonių iš visos Europos: rusų, ukrainiečių, lenkų, latvių, lietuvių, estų, čekų, vengrų, rumunų, serbų ir prancūzų. Nacių pragare tie sugabenti vergai dirbo alkani, stumdami, mušami spardomi. Dirbo sunkiai ir tyliai. Iš bado daugelis mirė. Tai buvo baisi tragedija, kada savo akimis matei išbadėjusio žmogaus griaučius, krūvą kaulų jau nebepanašiusį į žmogų, tik pamažu vos bejudantį šešėlį. Negalima buvo tikėti, kad naciai XX amžiuje, pačiame kultūros žydėjimo laikotarpyje, žmogų taip suniekino, nužmogins ir nukankins. O tikrai taip buvo. Jau nebeminėsiu hitlerinių nacių su kalininiais įvykdytų žiaurumų. Gal ateityje apie tuos karą žiaurumus ir nacių darbus plačiau aptars istorija.

Visi vergai atgabenti darbams iš visos Europos buvo apgyvendinti mediniuose barakuose. Politiniai kaliniai mūrinėse kareivinėse po stipria priežiūra, aplink kareivines

visur buvo įtaisyti sargybai sekti lizdai, pastatyti kulkosvyžiai. Kiekvienas pastatas aptvertas spygliuota tvora stipriai apšviesta elektros šviesa. Vietos įelektrizuotos, kurias palietęs žmogus galėjo būti nutrentas. Be to sargybiniai eidami į sargybą su savimi atsivesdavo ir šunis. Tokioms sąlygoms esant, nebuvo įmanoma kaliniams pabėgti. Už pabėgimą buvo baudžiama mirtimi. Tad kaliniai nerizikuodavo bėgti. Braunschweigo vergų stovykloje buvo apie 5-6 tūkstančiai politinių kalinių. Kasdien iš bado mirdavo 20-25. Baigiantis karui politinių kalinių liko apie 1.600 vyrų ir tie patys sužalota sveikata. Vokietijoje mums buvo žinomos koncentracijos stovykos Auschwitz, Belsen, Stutthof, Mauthausen, Dachau, Buchenwald ir daug kitų, o apie Braunschweigo politinių kalinių vergų stovyklą, mažai kas nežinojo. Šioje stovykloje naciai vykdė pasibaisėtina politinių kalinių badu naikinimą.

Beveik kiekvienas kalinys buvo iš bado ištingęs. Naciai neduodavo kaliniams maisto, kad daugiau jų išmirtų badu. Anksti rytą naciai išrikuodavo gyvuosius kalinius prie kareivinių ant kiemo, pagal sąrašą juos patikrindavo, šaukdami pavardėmis ir paskirstydavo darbams. Negyvuosius (vadinasį tą naktį mirusius) patys kaliniai turėdavo išnešti iš kareivinių į rikiuotės aikštę. Laikė rytinio patikrinimo už mažiausią klaidingą pasisukimą prižiūrėtojai kalinius mušdavo medinėmis lazdomis. Buvo toli

IS MŪSŲ PARAPIJŲ

Melbournas

Gyvojo Rožančiaus Brolija liepos mėnesį meldžiasi, kad mūsų Tautos kankiniai teiktų stiprybės visiems lietuviams veikėjams.

Mindaugo karūnavimo diena 1253 m. - Lietuvos Valstybės Diena - liepos 6-tą. Pas mus Melbourn'e ši Lietuvos Valstybės Diena pagal Parengimų kalendorių minima liepos 9 d. sekmadienį, pradedame iškilmingomis šv. Mišiomis Šv. Marijos Jūrų Zvaigždės bažnyčioje 11 valandą, o Lietuvių

Namuose minėjimas vyksta koncertų salėje 1.30 val.

Geelonge Mindaugo karūnavimas - Lietuvos Valstybės Dieną minime pamaldomis Sv. Petro ir Povilo bažnyčioje liepos 16 d. sekmadienį 8.30 val. Po pamaldų minėjimas Geelongo Lietuvių Namuose, ruošia Bendruomenė pagal Parengimų kalendorių.

Lietuvoje liepos 15 d. šeštadienį minimas Žalgirio mūšis, įvykęs 1410 liepos 15 d., kuriame buvo nugalėti, Lietuvą per 200 metų puldinėję kryžiuočiai.

Melbournas, 1995.VI.18

Baisiųjų Trėmimų į Sibirą Invokacija

Visagali Dieve, šiandieną minime mūsų Lietuvių Tautos skaudžias išnaikinimo dienas - pirmuosius birželio trėmimus į Sibirą. Toks žiaurus trėmimas į Sibirą iš pagrindų sukūrė visą lietuvių tautą. Ir vėliau sekė vėl nauji trėmimai į neišmatuojamus Sibiro plotus: sunkiems darbams, kancioms, badui, šalčiui. Ten toli šiaurėje žuvo mūsų tautos žiedas: žymieji žmonės, tautos vadai, jų vaikai.

Šiandieną meldžiamės už žuvusius tremtinius Sibiro koncentracijos stovyklose, kalėjimuose, netekusius sveikatos.

Viešpatie Jėzau, kai buvai kankinamas, kalamas prie kryžiaus, tyliai meldeisi: „Tėve, atleisk jiems nes jie nežino ką darą“ (Luko 23,34). Ar ir tie mūsų Tautos kankintojai nežinojo ką darą? - Nusisukę nuo Dievo, piktosios dvasios vedami -

kitus žudyti, kankinti, tyčiotis, niekinti.

Viešpatie, Tavo ranka anuomet mus išvedė į laisvąjį pasaulį, kad Brolių ir Sesių vargus ir skausmus skelbtume pasauliui, kad melstumės už Tėvynės Lietuvos Laisvę.

Tautos Mūs Kankiniai, išmelskite stiprybės, sumanumo, vienybės, meilės darbuotojams jau laisvos ir nepriklausomos Lietuvos. Sujungkite mus visus vienybėn gyvu tikėjimu, nepalaužiama viltimi, ir nežinančia ribų meile.

Sventoji Dvasia, nušvies mūsų ir visos Lietuvių Tautos kelius į laimingą ateitį. Laimink mūsų kilnius pasiryžimus, kad Kristaus Karalystė, tiesos ir šventumo, malonės ir meilės karalystė įsigalėtų mūsų visų širdyse, ir Lietuva suspindėtų pasauliui savo išmintimi, dora, šventumu.

Kun.dr. Pr. Dauknyš

Išvirėm „Kirvio sriubą“!

Su džiaugsmu ir dėkingumu norime jums pranešti, kad viralas išėjo tirstas ir sotus. Ir ko tik ten nebuvo! Ir piestukų, ir trintukų, ir sąsiuvinų, knygučių, ir batukų ir šiltų rūbelių, jau nekalbant apie kakavą, geriamą šokoladą, aliejaus, „milo“, žaisliukus, rankdarbiu priemonės, dažus ir teptukus, mokymo priemonės. Net skambalėlis vaikus iš kiemo sušaukti.

Viktorijos žmonės (Melburno, Geelongo, Foster) pasirodė nepaprastai duosnūs ir nuoširdūs. Nereikėjo raginti, nereikėjo kabliuku pešti - nešė ir nešė, ir paštu siuntė. Negalime išvardinti visų dovanojusių, ne visuomet ir pastebėdavom, kaip staiga krūva po „kirvio šūkiu“ išaugdavo.

Galime tikrai vardu padėkoti aukojusiems pinigais: \$5 J.Origaitienei, po \$10 S.Meiliūnienei, I.O'Dwyer, R.Pumputienei, A.Vyšniauskienei ir J.Barkienei, po \$20 L.Ray ir G.Zvinakiui, \$25 A.Bajorui ir \$100

V.Billon.

O kas pasakė, kad pinigai yra batukams pirkti - nupirkome ir dar šilts kojines į batukus įdėjome.

Viktorijos valdžia, Birutės Prašmutaitės painformuota apie mūsų darbą, padovanojo visoms mokykloms po pluoštą australiškų vėliavėlių. tikime, kad ir jos pradžiugins vaikučius.

Lietuvoje veikiančios „Vilnijos“ d-jos narys dr.A.Seškevičius atsiuntė adresus lietuviškų mokyklų, kurioms reikia paramos. Iš jūsų dovanų ir Soc. Globos D-jos pirkinių sudarėme 5 dėžes ir pasiuntėme į šias mokyklas: S.Rapolionio vid.mokyklą Eišiškėse, Turgelių pradinę liet. mokyklą, Baitsios Vokės vid. mokyklą, „Aušros“ vid. mokyklą Jasiūnuose ir „Ryto“ vid. mokyklą Dieveniškėse.

Dabar neskubėdamos kaupsiame dovanas iki sekančio talpintuvo siuntimo, nes mokyklų sąrašas ilgas.

Ačiū visiems geriems žmonėms!

Melburno Soc. Globos Moterų Draugija

Sibiro kankiniai - poetui

Alfonsui Stabingui

Lietuvoje mirus, iš širdies užjaučiame liūdesy palikusius: brolių Vinčą ir Eugeniją Stagius ir visus artimuosius.

Melanija ir Antanas Kasperūnai ir Viltis Kružienė

Australija ir Naujoji Zelandija

Maldos Apaštalavimas

Jo Sventenybė popiežius Jonas Paulius II MA liepos mėn. skyrė sekančią intenciją: Kad vyrai ir moterys pripažintų kiekvieno asmens kilnumą puoselelį teisingumą bendruomenėje. Trumpas rytmetinis aukojimas: visą aukojų Tau, Sventiausioji Jėzau Sirdie!

Kongreso paunksmėje

Ketvirtasis pasaulinis kongresas moters teisių ir kitais suijusiais klausimais įvyks šias metais Kinijoje, Beilinge, rugsėjo 5 d. ligi rugsėjo 15 d. Panašus Kongresas buvo prieš dešimtį metų Nairobyje.

Dievas sutvėrė vyrą ir moterį ne iš atskirų molio gabalų, bet vieną iš kito. Tai reiškia jie yra ne kažkokie šalia vienas kito stovintieji individai, bet sutverti vienas kitam, kaip lygus su lygiu, tik su skirtingais uždavimais ir skirtingomis pareigomis. Šitai nereikia suprasti, kad vyras privalo mokėti ir daryti tai, ką moteris daro ir moteris turi mokėti ir daryti, ką vyras daro.

Didysis katalikiškos minties mastytojas šv. Augustinas sako: - Jeigu Dievas būtų sukūręs vyro valdovę moterį, tai ją būtų padaręs iš jo galvos; jeigu jis būtų sukūręs moterį vyro verge, tai būtų ją padaręs iš vyro kojų; bet Dievas išėmė moterį iš vyro šono, kad padarytų ją lygia drauge.

Kiekvienas savo vietoje ir abudu drauge savo šeimos labai. Tačiau nuo pat žmonijos pradžios matome, kiek yra nukrypimų, persistengimų, išjuokimų, perdėto aukštinimo arba perdėto žeminimo. Klystkelių ištaisymui rengiami kongresai, suvažiavimai, įvedamos pataisos ir atmetami nukrypimai. Bet gi lietuviška išmintis sako: velnias su uodega pamaišo ir vėl viskas iš to paties maišo.

Mūsų Vydnas mano: - Blogai su moterimi, kuri sugeba virti, bet neverda. Tačiau dar blogiau su ta, kuri nemoka virti, o verda“. Tą patį galime pasakyti ir vyrų atžvilgiu. Puodus gaminti ir puoduose virti yra visiškai skirtingi dalykai. Bet kaip dažnai šie dalykai sumaišomi. Iš to labai lengvai nutiesiamas greitkelis į gyvenimo sukarikatūrinimą, kur jau reikia ne juoktis, bet dažnai ir graudžiai verksti.

Didžioji moters yda randasi jos suvyriškėjime - pastangose užimti vyro vietą. Tas pats galioja ir vyrui - jo sumoteriškėjimas. Kiek gyvenime patiriame, moters nieko tiek nekencia, kaip sumoteriškėjusio vyro.

- Kodėl tu už jo nenori tekėti? - klausia susirūpinusi motulė nusiminusią geltonkasę. - Jis vienatinis sūnus, turtingas. Obolmušiai žirgai...

Dukrytė patempia žydinčią lūputę ir pagaliau kaip kirviu nukerta: - Tai kad jis, mama, boba, ne vyras, - pasigirsta jokios vilties neteikiantis mėlynakės atsakymas.

Vyriškumas ir moteriškumas yra vienas antram magnetai. Tačiau sumaišyti magnetai ne traukia, bet kibirkščiuoja - gabalais plėšo nustatytą darną. Kas tinka vienam, tas jokiū būdu netinka antram, nors ir bandytume žodžiais ir tautintojų pasakėlėm visa tai užglostyti. vyrui sumoteriškėjimas, o moteriai suvyriškėjimas yra gyvenimo supriešinimas. Vyras turi

būti su charakteriu, užuovėja nuo gyvenimo viesulų. Moteris - židinio šiluma. Jeigu šitas vietas sukeisime, gausime katinėlį pūrūnėlį murkuojantį užpeklio šilumoje, o ją - nesėkmingai besigalinęjančią su ne savo paskirtimi.

Kokios moters, tokios ir šeimos, bet kokie vyrai, toks ir šeimos likimas. Pagal šeimą rikiuojasi tautos ir valstybės, bet ne atvirkščiai. Seimos darna čia yra viso to pamatas. Darna bus iškreipyta ar net prarasta, jeigu vadinamos katalikiškos lietuviškos krypties šeimoje nesigirdės ryto bei vakaro maldos, kur nėra gyvenimą puošiančios ir viltį palaikančios tikėjimo palaimos, kur jau mirusi lietuviškos šiluma ir nuskenusios moralė. Tokia šeima jau nėra tautos bei valstybės sveikatos narelis, nors motinos prištų nagai rožėmis žydės, o dažytose lūpose smilks paaukuotos cigaretės parudusi nuorūka. Seimoje, kurioje nėra normalios tėvo ir motinos vietos, kur nėra vietos Dievui, tėvynei ir lietuviųbei, tokia šeima griuvusių pagairė, nors kambariuose kilimai žydėtų, o spintose šilka tviskėtų. Tegul tai bus vadinama „naujamažiška“, tačiau jau ne sveika ir gyvastinga šeima. Tai bus vaikščiojančių lavonų šeima, nors jie tokiais anaipolt save nelako ir net supyksta nugirdę. Gi lavonai nekuria nei tautos, nei valstybės, nei kultūros, nei civilizacijos. tokių dalykų jie nepažįsta, kaip nepažįsta savo pačių varganos pilkos kasdienybės būklės. Tai nudžiūvusi obels šaka, kuri nesipuošia žiedais ir nenokina vaisių. Lavonas yra ne pradžia, bet pabaiga.

Pagal Pontifical Council for the Laity. - Paruošė Br.Z.

PRANEŠIMAS

Užsisakiusieji 50 Litų sidabrines monetas Nepriklausomybės atstatymo penkmečiui paminėti, gali jas atsiimti L.R. Konsulate 8 Teak Court, Doncaster, 3108, tel. (03) 9848 5663 arba sekmadieniais tarp 12.00 ir 12.30 Konsulato kambaryje Lietuvių Namuose, Nth. Melbourn. Moneta kainuoja \$31; prisijungiant paštu (už paštą neatsakoma), iš anksto apmokėjus, kainuos \$33.80. Kęstutis Lynikas

Adelaidės Lietuvių Sporto Klubas „Vytis“

Metinis visuotinas narių susirinkimas įvyks š.m. liepos mėn. 2 d. Lietuvių Namuose, Norwood, pradžia 2 val.

Numatyta Darbotvarkė:

1. Susirinkimo atidarymas, 2. Prezidiumo sudarymas, 3. Praėjusio metinio susirinkimo protokolo skaitymas, 4. Mandatų komisijos sudarymas, 5. Klubu pirmininkės pranešimas, 6. Klubu išdinininko pranešimas, 7. A-kės kontrolės komisijos akto skaitymas, 8. Diskusijos dėl pranešimų ir veiklos tvirtinimas, 9. Naujos klubo valdybos rinimai, 10. Klausimai ir sumanymai, 11 Susirinkimo uždarymas.

Visiems klubo nariams dalyvavimas būtinas, taip pat kviečiame ir sporto mėgėjus dalyvauti.

„Vytis“ valdyba

Ekonomikos nuosmukis gena Ukrainą į Maskvos glėbį

Buvęs Ukrainos prezidentas Leonidas Kravčukas dalijosi mintimis apie politinę ir ekonominę šalies situaciją.

- Po ketverių metų nuo nepriklausomybės paskelbimo Ukraina atsidūrė prie „suskilusios geldos“. Ar būdamas prezidentu galvojote, kad šalies reikalai pakryps tokia linkme?

- Tuomet daugelis turėjo daug vilčių, dažnai nepagrįstų. Žmonės manė, kad pasiekusi nepriklausomybę šalis savaime suklestės. Visi buvome užkibę ant meškerės sovietų propagandos, kuri nuolat kalbėjo apie Ukrainos turtingumą. Legendos apie jos turtus paplitusios ir Vokietijoje. Buvo manoma, kad Hitleris maitino Ukrainos grūdais pusę Vokietijos. Nuo to laiko daug kas pasikeitė, sovietų valdžia šalį beatodairiškai griovė, žemės - nualintos, žmonių iniciatyva sužlugdyta.

- Vakarai nelabai skuba padėti...

- Ukraina Vakarams visiškai nerūpi. Ar Vokietija kiek nors priklausoma nuo Ukrainos? Ne. Mes pirmiausia turime užkariauti rinką, tapti neatskiriama pasaulio ekonomikos dalimi. Tada galėsime tikėtis pagalbos. Pasizūrinkite į Meksiką: krizė šioje šalyje kelia

L.Kravčukas.

grėsmę darbo vietoms JAV - ir jau milijardai plaukia per Rio Grandę.

- Ar Ukrainai būtina įstoti į NATO?

- Taip, būtina. NATO mums ne tik karinė sąjunga, bet ir Vakarų civilizacijos dalis. Ilgainiui NATO, plėsdamasi į Rytus, turėtų įtraukti ir Rusiją. Kai visi taps NATO nariais, nebelsis karinės konfrontacijos. Ukraina ateityje atliks svarbų vaidmenį.

- Kodėl?

- M. Gorbačiovas yra pasakęs: „Be Ukrainos nėra Sovietų Sąjungos“. Po to B. Jelcinas sakė: „Be Ukrainos nebus NVS“. O aš sakau: „Be Ukrainos negali būti NVS karinės sąjungos“. Šiandien ekonominis nuosmukis stumia Ukrainą į Maskvos glėbį. Jei mes nusilenksime, vadinasi, leisime restauruoti imperiją, atkurti

senuosius santykius, dvi tarpusavyje besivaržančias karines sąjungas. Vakarai, atrodo, nesupranta šio pavojaus. Ekonominė pagalba Ukrainai galėtų sustabdyti šį procesą.

- Ar manote esant pavojingą rusiškąjį Zirinovskio tipo imperializmą?

- Bijau nacionalšovinistinių nuotaikų. Rusai vis garsiau kalba apie sienų peržiūrėjimą, apie imperijos atgaivinimą. Rusų demokratams nenori to pripažinti: jie sako, kad 1993 metų gruodžio mėnesį jie balsavo ne už Zirinovskį, bet prieš sunkias gyvenimo sąlygas. Tai savęs apgaudinėjimas! Imperinis mąstymas būdingas dalies rusų mentalitetui ir ypač paplitęs visose valstybės struktūrose.

- Krymas ir Rytų Ukraina norėtų glaudesnių ryšių su Rusija, pageidaujau didesnės autonomijos. Ar galima išvengti Ukrainos federalizavimo?

- Mes negalime šiandien sau to leisti nei ekonomikos, nei politikos požiūriu. Neturime konstitucijos, aiškaus vyriausybės ir parlamento kompetencijų padalijimo. Federalizavimas Ukrainai šiandien suduotų mirtiną smūgį.

„Die Woche“ (Vokietija) - „L.R.“

Rusija turi atsisakyti stalininės politikos

Demokratinė Rusija turi atsisakyti stalininės užsienio politikos, ir vienas žingsnių šio tikslo link turi būti atsispyrimas dėl Baltijos šalių okupacijos bei inkorporacijos per Antrąjį pasaulinį karą, mano Estijos prezidentas Lennartas Meri.

Tai jis pasakė žurnalistams grįžęs iš Antrojo pasaulinio karo pabaigos 50-mečio iškilmių Londone ir Paryžiuje.

„Aš ne kartą sakiau Rusijos politikams, kad labai tikiuosi, jog prezidentas B.Jelcinas stengsis atsiritoti nuo agresyvios Stalino užsienio politikos“, - sakė Estijos prezidentas.

Jis priminė, kad Rusijos prezidentas sugebėjo atsispyręti dėl Sovietų Sąjungos veiksmų Vidurio Europos šalyse, tačiau iki šiol nepadarė to paties Baltijos šalių atžvilgiu.

„Manau, kad dėl artėjančių Rusijos Valstybės dūmos rinkimų susidarė tokia įtempta situacija, jog prezidentas Jelcinas neturi pakankamos veiksmų laisvės“, - sakė L.Meri.

Jis įsitikinęs, jog atsispyrimas dėl okupacijos yra pagrindinė sąlyga, kad Baltijos šalys patikėtų dabartinės Rusijos atsiritojimu nuo stalininės politikos.

Komentuodamas savo atsakymą vyktį į Maskvą, Estijos prezidentas pažymėjo, kad daugelio kitų valstybių vadovai, dalyvavę renginiuose Londone ir Paryžiuje, taip pat nevažiavo į Maskvos iškilmes.

„L.R.“

Nauji pašaukimai Rusijoje

Sv. Tėvas priėmė apie šimtą rusų jaunuolių - seminaristų ir katalikų teologijos studentų iš Maskvos. Audiencijoje kartu dalyvavo europinės Rusijos apaštalinis administratorius arkivyskupas Tadeusz Kondrusiewicz ir Sibiro bei Kazachstano katalikų vyskupai.

Sveikindamas Maskvos „Apaštaly Karalienės“ kunigų seminarijos auklėtinius ir „Tomo Akviničio“ katalikų teologijos kolegijos studentus, Jonas Paulius II pavadino juos pirmaisiais tikėjimo pavasario vaisiais. Jūs esate regimas ženklas, kad Viešpatys tikrai didžių dalykų padaro juo pasitikintiems žmonėms, - kalbėjo Popiežius.

Kovingo ateizmo desimtmečiai Rusijos tikintiesiems - ir stačiatikiams, ir neskaitlingiems katalikams - buvo išties sunkus bandymas. Tačiau Dievo ir Bažnyčios priešai nelaimėjo. Krikščioniška savimonė, tarsi požeminė srovė, nuolat tekėjo, o Dievo Apvaizdos duotais geresniais laikais, išsiveržė į paviršių ir jau duoda regimus vaisius. LRTV

konfiskavo, tačiau jaunuolių baudžiamojon atsakomybėn nusprenđė netraukti.

„Jie protingi vaikinai. Manau, jie nesuprato, kokį pavojingą daiktą rengėsi gaminti“, - pasakė seržantas.

ŠIAULIUOSE - BUVUSIEJI KARO BELAISVIAI

Siaulių miesto meras A. Lankauskas susitiko su mieste viešinti delegacija iš Vokietijos-Siauliuose kalėjusiais dešimt karo belaisvių.

Pasak Wernerio Kunzerio, tuomet buvusio devyniolikmečio belaisvio, mirtis ir ligos labai praretino jų gretas. Tačiau likę gyvi nutarė dar kartą padėkoti žmonėms, padėjusiems tais sunkiais metais, atnešdavusiems maisto, tabako, prižiūrintiems ir tvarkantiems čia likusių vokiečių belaisvių kapus. Miesto merui buvo perduotas vokas su pinigais, kuriuos belaisvių įsteigtas kapų priežiūros komitetas skyrė kaip padėką už likimo draugų atminimo saugojimą. A. Lankauskas pažadėjo, kad šie pinigai bus panaudoti kapams tvarkyti. Vienas buvęs belaisvis merui įteikė simbolinį cigarų komplektą, sakdamas, kad 1945-1948 metais šiauliečiai jiems negailėjo tabako, cigarų ir cigarečių.

Vokiečių karo belaisvius sugrįžti į Šiaulius paskatino 1991 metų įvykis: griauant vokiečių belaisvių statytą sovietų kario paminklą centrinėje miesto aikštėje, buvo rastas įmūrytas butelis su belaisvių sąrašu. Apie tai W.

Laima Peleckienė

Kunzeris perskaitė Vokietijos spaudoje ir parašė laišką Šiaulių miesto vadovams. O surinkti buvusius karo belaisvius W. Kunzeriui nebuvo sunku, nes jis turėjo išsaugojęs sąrašą su adresais.

Kaip papasakojo buvęs lagerio kalnys, vokiečių karo belaisvių Šiauliuose ir aplink juos buvo apie 20 tūkstančių. Belaisviai turėjo įkūrę savo teatro trupę, suvaidino „Linksmąją našlę“. Pats W. Kunzeris, inžinierius, sugebėjo labai smulkiai rašyti plona adata. Taip buvo padarytas belaisvių sąrašas, o kad jo nerastų dažnų kratų metu, W. Kunzeris kreipėsi į siūlų fabrikę dirbusius belaisvius. Taip popieriaus skiautė buvo užvyniota ant ritės, o ant jos

- penkiolika kilometrų siūlų.

Sąrašą pavyko išsaugoti. Pagal jį suradę vieni kitus, buvę belaisviai susitikdavo kasmet Vokietijoje. Buvo netgi įkurta Šiaulių apskrities bendruomenė. 1989 metais belaisviai nutraukė susitikimus - tai lėmė amžius ir sveikata, tačiau rastas butelis su sąrašu juos dar kartą sujungė.

Pusė šį kartą į Šiaulius atvykusių belaisvių jau lankėsi ir su pirmąja delegacija prieš porą metų. Vokiečiai padėjo vainiką ant buvusių likimo draugų kapų, pagerbė ir Sukilėlių kalnelyje palaidotus žuvusius lietuvius, apsilankė „Aušros“ muziejuje, kur saugomas restauruotas butelio radinys. Delegacija aplankė ir Vilnių, Kauną, Klaipėdą, Nidą.

(L.R.)

Paaugliai gamino labai galingą sprogmenį

Naujosios Zelandijos policija sutrukdė dviem moksleiviams pagaminti bombą, kuri būtų tokia galinga, kaip ta, kuria balandžio 19 dieną susprogdintas Oklahama Sičio (JAV) federalinis pastatas.

Policijos seržantas Paulas Ormondas pranešė, kad du

septyniolikmečiai eksperimentavo pagal formulę, kurią rado tarptautiniame kompiuterų tinkle.

Jie turėjo 20 litrų cheminės medžiagos, kurią sumaišius su kitais ingredientais, galima pagaminti sprogmenį, 150 proc. galingesnį už trotilą.

Siuo mišiniu būtų galima susprogdinti daugiaaukštį pastatą.

Mažiau negu vieno litro mišinio užtektų, kad į orą išlėktų visas namas. Jaunuoliai taip pat turėjo nusipirkę bombos gamybai reikiamą įrangą.

Cheminė medžiaga, kurią jaunuoliai ketino panaudoti bombai gaminti, plačiai vartojama metalo pramonėje ir ją lengvai galima įsigyti. Recepto, kurį turėjo vaikinai, policija nerado.

Policija chemines medžiagas

Advokatai ir Notaras

Klauskite, ir Andrius Žilinskas konsultuos jus lietuviškai:

- * sprendžiant palikimo klausimus per patikėtinį,
- * tvarkant velionio turta,
- * perkant ir parduodant nekilnojamą turta,
- * sprendžiant bet kokius komercijos ir biznio reikalus,
- * investuojant pinigus,
- * bylinėjantis.

Andrius Žilinskas - Advokatas - tel. 819 5515
Lukaitis Partners, 123 Church Street, Hawthorn, 3122